

משימתו הייחודית של הרמטכ"ל זמיר

written by ד"ר אל"מ במיל" חנן שי | 05.03.2025

בסיומה של כל מלחמה צה"ל עבר שיקום יסודי כדי להכינו טוב יותר למלחמה הבאה. המשקמים המשפיעים ביותר בתולדותיו היו לסקוב ורבין בין קדש לששת הימים, מוטה גור אחרי מלחמת יום הכיפורים ודן שומרון אחרי מבצע של"ג. אולם המשפיע החשוב מכולם היה מרדכי מקלף אחרי מלחמת העצמאות.

בהנחיית בן-גוריון, תחילה בתפקיד ראש אג"ם § סגן הרמטכ"ל של ידן ובהמשך כרמטכ"ל השלישי שהחליף את ידן, מקלף עיצב את תורות צה"ל, את ארגונו לסדיר ולמילואים ואת אסטרטגיית ההגנה הלאומית הדפנסיבית-אופנסיבית, שלאורה צה"ל ניצח עד 2002 בכל המלחמות.

בשל הישגי המלחמה שנוהלה על ידי הרמטכ"ל המשקם או קודמיו בתפקיד, הרמטכ"לים המשקמים נהנו ככלל מרגיעה ביטחונית שאפשרה מיקוד בבניין צה"ל ובהכנתו למלחמה הבאה, בלי צורך לנהל במקביל לבניין הכוח את הפעלתו במערכות אופרטיביות פעילות.

בניגוד לרמטכ"לים שקדמו לו, הרמטכ"ל זמיר נדרש להקים את צה"ל מחדש § כמו מקלף, ובה בעת לנהל את ההקמה והשיקום, במקביל ללחימת צה"ל בשבע זירות מלחמה פעילות.

גם אם הן "הוכו מכות קשות וכואבות", הזירות לא הוכרעו, הובסו ונכנעו בתנאיה של ישראל, ולכן ודאי שבניגוד למשקמי צה"ל הקודמים, זמיר לא ייחנה מהאפשרות להתמקד במהלך כהונתו אך ורק במשימת הקמתו של צה"ל מחדש.

בניגוד למקלף שהיה צריך להקים את צה"ל יש מאין, זמיר צריך להחזיר את צה"ל לעצמו § צבא מנצח שמכריע מהר, ולא "צבא מרתיע" שאחרי תבוסת 7 באוקטובר ומלחמה שנמשכת יותר משנה לא השיג בשום זירה (למעט הסורית) הכרעה צבאית מובהקת חד-משמעית, שניתנת להמרה להישג מדיני משמעותי מובהק.

כבוגר קורס המצביאים של צה"ל, שהוקם במסגרת שיקום הצבא אחרי מלחמת יום הכיפורים ומבצע של"ג, זמיר יודע לאן יש להחזיר את צה"ל וכיצד לעשות זאת. מצופה שבעזרת ראש אג"ם § סגן הרמטכ"ל שייבחר, הוא ימקד את מאמצי השיקום בארבעה נושאים ראשיים:

א. תחקיר המלחמה: הכנה זריזה של עיקרי תחקיר המלחמה ברמה האופרטיבית והאסטרטגית והבאתו לידיעת הממונים על צה"ל, ובאישורם לידיעת הציבור.

ב. הדרכה: החזרה למטכ"ל של תפקיד ראש מה"ד, ובאמצעותו רענון מזורז של תורות הלחימה ההכרעתית והפוש"ש המבוזר מוכוון המטרה המקורית של צה"ל, והטמעתן הזריזה בסמינרי מפקדים בכירים וזוטרים.

ג. מודיעין: הגדרת העיסוק בצה"ל בכוונות האויב ובהערכת מצבו התודעתי והרגשי כעבירה; הכפפתו המקצועית המיידית של ראש אמ"ן לראש אג"ם באישורו של הדרג המדיני והפיכתו, כבהקמת צה"ל, למודיעין צבאי בלבד. העיסוק במודיעין פוליטי מדיני יועבר לאחריות המל"ל.

ד. פצ"ר: הנחיית צה"ל כיצד ליישב סתירות שעליו למצוא בין דיני המלחמה המחייבים כדין מדינה לבין עקרונות המלחמה וכלליה האוניברסליים, שעל פי הוראות הפיקוד העליון (הפ"ע) גם הם מחייבים כדין מדינה.

הצלחת הרמטכ"ל הנכנס היא בנפשנו. נאחל לו שחרף משימתו הייחודית, הוא ימלא בהצלחה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 04.03.2025.